

VYSVĚTLENÍ MÉ ÚČÁSTI V PROCESU TRANSFORMACE MUS

Antonio Kolářek

Vážená paní předsedkyně senátu, vážení účastníci tohoto soudu,

rád bych s vámi všemi nyní sdílel svůj život a podělil se o své zkušenosti. Velmi rád bych se vám pokusil vysvětlit příběh, který se stal před dvaceti lety, a byl bych také velmi rád, kdyby se nám všem podařilo najít společný pohled na tehdejší události a společné porozumění všeho, co se nám tehdy společně dělo. Byla to velmi turbulentní a nestabilní doba a náš společný život procházel úplnou proměnou.

Věřím, že jako mí spoluobčané, kteří období transformace celé české společnosti prožili na vlastní kůži, mi porozumíte lépe a více, než lidé, kteří o mě rozhodovali ve Švýcarsku a přitom nevěděli nic o mně, ani o našem životě v Čechách po roce 1989. Dokonce si to ani nedokázali představit, protože to nikdy nezažili. Přitom příběh Mostecké uhelné je opravdu příběhem velmi rozsáhlým, složitým a komplexním, plným skrytých záměrů různých lidí na všech úrovních moci.

V té době jsme všichni nebo spíš většina z nás začali toužit po kapitalismu a západním způsobu demokracie. Ale obrovská většina z nás přitom vůbec nevěděla, co to ve skutečnosti znamená. Tyto schopnosti mělo pouze několik desítek či stovek vyvolených lidí, kteří mohli pobývat a učit se na západě již během socialismu. Dnes, po téměř 30-ti letech už asi všichni tušíme, že nebylo všechno zlaté, co se tehdy třpytilo a co nám všem bylo předkládáno jako vzor. Dnes už asi víme, že jsme byli všichni tak trochu manipulováni a usměrňováni či motivováni k nějakému způsobu chování. Dnes už je nám o mnoho jasnější, co jsme si tehdy v České republice vytvořili.

Stát začal předávat většinu svého majetku do soukromých rukou téměř zadarmo s cílem, aby se ho ujali lidé, kteří ho budou umět spravovat a udržet při životě v přechodném období na tržní hospodářství. Přitom asi nikdo nevěděl, které podniky přežijí a které ne. Pouze pár vyvolených lidí vědělo, které podniky mají velmi slibnou perspektivu, a připravilo se na jejich privatizaci.

Tehdy státu nešlo o množství peněz získaných za státní majetek, ale o rychlost transformace státního majetku. Vycházelo se přitom ze situace, že v Čechách nikdo žádný kapitál neměl a vše se tedy muselo zaplatit z podniků, které se privatizovaly. Teprve pak začal vznikat první český kapitál. Dnes už je jasné, kdo český kapitál i média ovládá.

V prvních letech „budování“ kapitalismu se mnoho podnikatelských záměrů nepodařilo lidem realizovat a mnoho jich bylo taky podvodných. Odhaduje se, že nás všechny občany stála transformace státního majetku ještě dalších 500 až 700 mld. Kč, přičemž některé odhady jsou ještě daleko větší.

Český stát tehdy přicházel o stamiliardy korun tím, že musel dotovat tyto ztráty ze společného rozpočtu, aby stabilizoval náš finanční sektor, a také tím, že prodával nebo spíš rozdával státní majetek co nejrychleji „pod cenou“. Celkovou částku tohoto majetku, ale není nikdo schopen vyčíslit, protože nebylo možno žádným způsobem stanovit či ověřit budoucí cenu českých podniků po celkové transformaci českého hospodářství. České podniky měly v té době úplně jinou hodnotu než dnes po jejich restrukturalizaci a plném zapojení do tržní ekonomiky a mezinárodního obchodu. Lépe to však asi nešlo, byla to zřejmě nezbytná naše společná daň za celou transformaci české země. O tom, jak to tehdy bylo, mluví dnes už velmi otevřeně mnoho lidí, např. Jan Stráský, Petr Pithart, Tomáš Ježek a další.

Vážená paní předsedkyně senátu a všichni účastníci tohoto soudu,

v této situaci jsem se já osobně ocitl nejdříve ihned od počátku roku 1990 v Komerční bance, kterou jsme tehdy začali budovat jako úplně novou obchodní banku na zelené louce vyčleněním ze Státní banky československé. V té době měla Komerční banka shodou okolností stejně jako pozdější Mostecká uhelná okolo 15.000 zaměstnanců a všichni jsme se učili novému klientskému přístupu k bankovníctví a taky bezpečnému půjčování peněz. Přitom v Čechách nebyla ještě téměř žádná legislativa pro nové modely lidského chování v kapitalismu. V mnoha situacích jsme museli vycházet ze starých socialistických zákonů. Nebyly tady platební karty a neuměli jsme pracovat s akciemi či dluhopisy. Prostě byly to úplně počátky.

Když jsem potom asi po 3 letech mého aktivního budování Komerční banky odešel do oblasti soukromého podnikání, zvolili mě zaměstnanci KB ještě na dalších 8 let do Dozorčí rady KB, kde jsem působil do roku 2000.

Mým důležitým motivem k odchodu do soukromého podnikání bylo vybudovat ve spolupráci s paní Bohuslavou Šenkýřovou Bankovní akademii, která se postupně rozrostla na Vysokou školu finanční a správní. Hlavně jsem však svou pozornost zaměřil na vytváření nového systému zaměstnaneckých penzijních fondů, který se v roce 1993 začal v Čechách připravovat. Z toho důvodu jsme společně s Petrem Krausem a dalšími lidmi (Marek Čmejla tam tehdy ještě vůbec nebyl) vytvořili společnost Newton pro spravování prostředků penzijních fondů a dalších finančních institucí.

Mé soukromé podnikání však záhy skončilo, neboť mi na počátku roku 1995 předseda Dozorčí rady Komerční banky Karel Kopp nabídnul, abych se stal členem představenstva MUS a pomohl představenstvu MUS s rychlou restrukturalizací této hnědouhelné společnosti. Hnědé uhlí bylo tehdy na černé listině společenského vnímání v důležitosti zdrojů tepla a elektrické energie a v celé zemi tehdy vítězila rychlá plynofikace a jaderná loby si prosadila dokončení jaderné elektrárny Temelín, jejíž kapacita výkonu zcela ohrozila přežití MUS. Vedení KB se tehdy bálo, že by tato situace mohla ohrozit hodnotu 20% akcií MUS, které byly po kupónové privatizaci umístěny v investičních fondech KB.

Já jsem byl tehdy mladý, bylo mi 30 let, a snažil jsem se ukázat, co všechno umím, a tak jsem tu roli přijal. Měl jsem dobré zkušenosti s vytvářením nových ekonomických systémů v Komerční bance a měl jsem také velké zkušenosti s vedením lidí. I když až časem jsem uviděl, jak jsem byl často naivní a důvěřivý a že jsem neměl věřit všemu, co mi lidé říkají. Ale to je jen na okraj, jen jako důležité uvědomění. Mojí smůlou i štěstím zároveň přitom bylo, že jsem nikdy do žádné skupiny vyvolených nepatřil.

A tak jsem se jako mladý třicátník vrhnul naplno do tohoto úkolu, zachránit Mosteckou uhelnou před v uvozovkách „nepřáteli“ plynaři, jadernou elektrinou a hlavně před veřejným míněním, které hnědé uhlí téměř odsoudilo jako nepotřebnou a nezdravou surovinu. Jenže v Mostecké uhelné v té době pracovalo, jak už jsem říkal přes 15 tisíc lidí a byla na ni navázána spousta dalších podniků, a ti všichni by zánikem MUS přišly o práci a životní jistoty.

Tehdejší vlády neměly čas na řešení detailů jedné z mnoha státních společností, takže si MUS musela poradit sama. I když je možné říci, že se do podobné situace dostala většina privatizovaných podniků, tak nejsnadnější to měly podniky, které si koupil zahraniční investor, jenž vytvořil pro tyto podniky nové trhy. Mostecká uhelná ale žádný nový trh mít v dané situaci nemohla a navíc český hnědouhelný trh čekal velký strmý pád.

Mým vnitřním posláním tehdy bylo zachránit vše, co se zachránit dá, a pomoci MUS vytvořit nový životaschopný organismus, který je schopný se úspěšně rozvíjet v nových velmi tvrdých kapitalistických podmínkách. Když jsem přijel 25. května 1995 poprvé do Mostu, tak jsem tam vůbec nikoho neznal. Teprve na této valné hromadě MUS jsem se seznámil Milanem Černým, náměstkem ministra průmyslu a obchodu, s Oldřichem Klimeckým, který byl vybrán ve výběrovém řízení MPO za nového generálního ředitele a Lubošem Měkotou, tehdejší šéfem hornických odborů v MUS.

Nové představenstvo MUS, ve kterém byl tehdy také poslanec Parlamentu ČR pan Hojdar, zástupce MPO pan Loužecký a zástupce FNM pan Klimek, se ujalo svého úkolu provést radikální restrukturalizaci MUS co nejrychleji a velmi odpovědně bez sociálních otřesů v regionu. Přesto však zůstávala řada nevyřešených otázek. Kolik bude Česká republika potřebovat hnědého uhlí ve střednědobé a dlouhodobé perspektivě? Jaký vliv bude mít na objem těžby hnědého uhlí spuštění Jaderné elektrárny v Temelíně? Jakou práci budou vykonávat propuštění horníci? A řada dalších

Představenstvo MUS se proto rozhodlo vytvořit v MUS nový úsek Strategického rozvoje, který by měl na tyto složité otázky postupně najít či vytvořit odpovědi. Mě jmenovalo do čela tohoto úseku a já jsem se na počátku roku 1996 přestěhoval do Mostu a začal ve spolupráci s místními experty v MUS – Vasilem Bobelou a Vladimírem Roučkem ty odpovědi hledat. Zároveň jsem tehdy ke spolupráci pozval z Prahy taky mladého experta na komunikaci a marketing Petra Pudila.

Představenstvu MUS jsme pak společně navrhli strategii přežití MUS ve složitých a velmi těžkých podmínkách transformace celé české ekonomiky na tržní model chování. Jejím cílem bylo co nejrychlejší zpomalení strmého pádu těžby hnědého uhlí v MUS. Tato strategie, kterou představenstvo MUS jednomyslně schválilo, spočívala v následujících opatřeních:

1. Nákladová stabilizace společnosti MUS
2. Rozšíření produktové orientace společnosti MUS
3. Nový přístup k propagaci a komunikaci společnosti MUS
4. Podpora mosteckého regionu
5. Lepší zhodnocování volných finančních prostředků společnosti MUS
6. Optimalizace struktury aktiv společnosti MUS

Nejdříve jsme se museli naučit počítat náklady na těžbu jedné tuny hnědého uhlí v různých lokalitách, protože pro MUS nebyly tyto náklady během socialismu důležité, neboť se hornictví považovalo za prioritní odvětví a bylo vždy zcela peněžně saturováno či dotováno. To pak při přechodu na kapitalismus vedlo k situaci, že horníci nebyli připraveni na úplnou samostatnost a odpovědnost za sebe. Často očekávali, že to někdo zařídí za ně. Jejich „konkurenceschopnost“ vlastně do té doby vždy zabezpečovala Státní plánovací komise.

Z těchto propočtů vyplynulo, že těžba na některých lokalitách je a bude i nadále ztrátová a bylo nutné je uzavřít. Představenstvo MUS rozhodlo, že za každou cenu se musí vytvořit nákladová konkurenceschopnost naší nejlepší těžební lokality ve Vršanech a uložilo vedení MUS, očistit ji o všechny zbytečné náklady. U všech ostatních lokalit neexistovala žádná záruka, že přežijí, ale protože jsme byli přesvědčeni, že Česká republika bude časem uhlí z těchto lokalit potřebovat, snažili jsme se zachránit ještě lokalitu ČSA v Litvínově a důl Centrum. Dnes MUS těží již jen na dvou lokalitách, ve Vršanech a na ČSA. Povrchový lom ČSA v Litvínově však stále nemá svou budoucnost jistou, protože na počátku 90. let byly schváleny velmi přísné územní limity těžby hnědého uhlí na Mostecku. Všechny ostatní lokality byly v souladu s horním zákonem a tržní situací na energetickém trhu v Čechách uzavřeny a jejich těžba ukončena.

V roce 1995 měla MUS cca 15 tisíc zaměstnanců a jedním z našich hlavních úkolů bylo provést restrukturalizaci tak, aby snížení počtu zaměstnanců v tak malém regionu proběhlo v sociálním smíru s odbory i s celým regionem. To se nám nakonec velmi dobře podařilo, a kromě stávky na dole Kohinoor proběhlo propouštění zaměstnanců v úplném klidu. Kromě dostatečného finančního vyrovnání jsme pro odcházející zaměstnance vytvořili řadu rekvalifikačních možností a hlavně jsme pro ně připravili nové pracovní příležitosti v podnicích, jako byly Renogum Nilos, Dora MUS, Bilbo, KSK, Varimatik, DTS Vrbenský a další. Vytvořili jsme pro ně řádově tisíce nových pracovních příležitostí. Cílem těchto společností nebylo v první řadě, aby byly ziskové, ale především aby zajistily možnost zaměstnání pro propouštěné a rekvalifikované horníky a zároveň, aby podpořily stabilitu MUS. Většina lidí v tehdejší vedení MUS však měla velmi silné sociální citění a věděla, že nechce a nemůže udělat radikální bezohledné kroky. Naším cílem bylo snížit počet zaměstnanců citlivě a postupně, tak aby to nebolelo naše zaměstnance příliš a na druhé straně dostatečně rychle, aby zbytek Mostecké uhelné přežil ty největší tlaky konkurence.

Součástí strategie schválené představenstvem MUS byla také diverzifikace aktiv MUS. Naším úkolem byla transformace nevykonných aktiv na aktiva výkonná. Zaměřili jsme se proto na pořizování investic v městských, podnikových či oblastních elektrárnách a teplárnách s cílem je udržet na bázi hnědého uhlí tak, abychom ekonomicky a obchodně snížili či přerušili tlak na jejich plynofikaci.

Dlouhodobým cílem bylo přeměnit společnost MUS, která doposud jen těžila a prodávala uhlí na holdingovou společnost, která také vyrábí a prodává elektřinu a teplo a nabízí také ostatním podnikům v ČR doprovodné služby, jako např. stavební práce, přepravu, údržbu apod. V tomto záměru nám začala po rozhodnutí představenstva MUS pomáhat společnost Newton, která v té době byla již plně zavedena na trhu s akciemi a v oblasti restrukturalizace podniků. Tuto společnost si představenstvo vybralo na moje doporučení a s vědomím mé účasti na jejím založení.

Protože jsem si však byl plně vědom možné potenciální konkurence zájmů, odstoupil jsem v říjnu 1996 z pozice člena i předsedy představenstva Newtonu a zároveň jsem se rozhodl prodat celý majetkový podíl na této společnosti. Ten si koupili pánové Petr Kraus a Marek Čmejla, čímž společnost Newton plně ovládli. Já osobně jsem se od října 1996 ve společnosti Newton už nijak neangažoval.

Dalším strategickým úkolem, který představenstvo MUS přijalo, bylo rozložení rizik a maximalizace výnosnosti volných peněžních prostředků MUS.

Protože v té době byly nejvíce výnosné s přiměřenými riziky obchody na kapitálových trzích s akciemi privatizovaných podniků, požádalo představenstvo MUS opět společnost Newton o návrh strategie, jak s těmito volnými prostředky zacházet.

Spolupráce se společností Newton byla na počátku založena na poradenství v oblasti investic a správě jejich portfolia. Protože představenstvo MUS mělo zájem minimalizovat rizika vyplývající z akciových obchodů, rozhodlo se s touto společností spolupracovat ve formě půjčky s pevným úročením ve výši 9% p.a., které se později zvýšilo.

Velmi důležitou součástí nové strategie MUS byla také úplně nová komunikace o důležitosti uhlí pro celou energetickou soustavu České republiky, pro podnikové a místní teplárny či elektrárny i pro domácnosti. A to především z pohledu, že uhlí je naše strategická domácí surovina, kterou už umíme využívat ekologickými způsoby spalování v odsířených a ekologicky čistých hnědouhelných elektrárnách. Tuto strategii vypracoval a navrhnul představenstvu MUS ke schválení Petr Pudil, který měl za úkol vytvořit novou komunikaci o výhodnosti používání hnědého uhlí a měl za úkol vytvářet strategický lobbying.

Tyto strategické záměry představenstva společnosti MUS se začaly postupně naplňovat a MUS se začala postupně, ale jasně stabilizovat.

V závěru roku 1997 pak přišel za vedením společnosti MUS Petr Kraus ze společnosti Newton s tím, že společnosti Newton zůstaly po předchozích swapových operacích na jejich vlastních účtech akcie MUS v rozsahu cca 25 %, a že hledají pro MUS strategického investora. Současně mu představil záměr získat pro privatizaci MUS americkou společnost APPIAN v čele s panem Norrisem. Tato společnost byla součástí velmi silné finanční skupiny Carlyle.

Pan Klimecký pak následně o této situaci informoval představenstvo MUS, které se jednomyslně rozhodlo tento záměr podpořit a dalo souhlas k prodeji akcií v držení měst a obcí. Města a obce, jako jediní z akcionářů MUS, potřebovaly k prodeji svých akcií MUS souhlas představenstva MUS, protože držely akcie „na jméno“ a jejich převod byl podle stanov společnosti MUS podmíněn souhlasem představenstva MUS.

Společnosti Newton a jejím partnerům na akciovém trhu se pak podařilo během prvních tří měsíců roku 1998 získat téměř majoritní podíl v MUS ve výši 49,98 % všech akcií.

V té době začal na představenstvo MUS mediálně útočit pan Roman Češka, předseda Fondu národního majetku, který jako soukromá osoba podal na představenstvo MUS i trestní oznámení. Bylo zjevné, že k tomu měl pan Češka velmi silnou osobní motivaci.

Tímto pokusem o kriminalizaci představenstva MUS a vytvořením mediálního tlaku chtěl pan Češka zahájit boj o vlastnictví MUS. Z nepochopitelných důvodů však vůbec nereagoval na závaznou nabídku, že si může stát odkoupit zkoncentrovaných 49,98% akcií MUS nebo naopak prodat celý zbytkový státní podíl akcií MUS ve výši 46,26% za aktuální tržní cenu. Tato nabídka byla zaslána 2.4.1998 předsedovi FNM panu Čěškovi, ministroví financí ČR panu Pilipovi a ministroví průmyslu a obchodu panu Kühnlovi. Nikdo z těchto představitelů ČR, ani nikdo další na uvedenou nabídku nijak nereagoval. Z dnešního pohledu tím byla způsobena České republice škoda ve výši 2,4 mld. Kč, protože zbytkový státní podíl MUS měl tehdy na pražské burze hodnotu ve výši 3,050 mld. Kč a budoucí vláda ho prodala za aktuální hodnotu ve výši 650 mil. Kč.

Představenstvo MUS tuto situaci pochopilo tak, že stát nemá zájem si vytvořit majoritní pozici v MUS a tím převzít odpovědnost za její další vývoj.

Na rozdíl od mínění pana Romana Čěšky zástupci FNM na valné hromadě MUS, která se konala dne 24. 4. 1998, schválili v plném rozsahu celé hospodaření MUS včetně účetních závěrek a auditorské zprávy. A navíc schválili celou činnost představenstva MUS a udělili mu tzv. absolutorium, čímž věcně schválili celý dosavadní postup představenstva MUS.

Vzhledem k tomu, že představenstvo MUS neznalo skutečné důvody chování pana Čěšky, začalo se domnívat, že jeho osobní aktivity v boji o vlastnictví MUS byly soukromého charakteru a že byly ovlivněny jeho záměrem, aby se MUS dostala do vlastnictví někoho jiného.

Celé jeho trestní oznámení prověřovala následně také Policie ČR a neshledala na činnosti žádného z představitelů MUS, žádné právní pochybení a své vyšetřování ukončila odložením věci ad acta dne 1.11.1999.

Důsledkem této situace ale bylo, že se pan Norris z Appianu během „války“ o MUS rozhodl upustit od svého zájmu do MUS investovat finanční prostředky jeho fondu.

Pan Kraus a Čmejla se proto rozhodli převzít do svého vlastnictví obchodní značku APPIAN a na podzim roku 1998 se dohodli se společností INVESTENERGY na dokončení akcionářské konsolidace MUS, přičemž zároveň hledali stále nového investora.

Následně se společnost INVESTENERGY dohodla s Vládou ČR na odkoupení zbývajících státního podílu společnosti MUS za cenu 650 mil. Kč. Dohodnutá cena plně odpovídala tehdejší ekonomické situaci MUS, neboť ještě nebyla dokončena vnitřní restrukturalizace a nákladová optimalizace MUS. Nebylo dokončeno ještě uzavírání některých lokalit, jako např. důl Kohinoor, a vláda nechtěla nést odpovědnost za případné sociální konflikty. Zároveň byla ve hře úhrada tzv. „dluhů minulosti“, které jen v případě MUS činily cca 8 mld. Kč.

Naopak tehdejší vlády ČR dlouhodobě připravovaly svůj vlastní energetický projekt v podobě spuštění jaderné elektrárny v Temelíně o výkonu 2000 MW, což představovalo ekvivalent elektrické energie ve výši roční těžby hnědého uhlí na úrovni cca 20 mil tun, a to v té době byla roční kapacita těžby MUS. Takže existence Mostecké uhelné byla stále ohrožena.

V polovině roku 1999 prodala vláda ČR svůj zbytkový podíl v MUS ve výši 46,26% společnosti INVESTENERGY a tím se završila vlastnická konsolidace MUS. Následovalo razantní dokončení vnitřní restrukturalizace MUS a obhájení její pozice na trhu s hnědým uhlím. Zde je nutné podotknout, že to nebylo vůbec jednoduché, neboť vzápětí po akcionářské konsolidaci Mostecké uhelné byl na MUS vytvořen další silný tlak. Tlak různých zájmových skupin se projevil neprodleně prostřednictvím našeho největšího odběratele, kterým byla polostátní společnost ČEZ. ČEZ nám snížil během jediného roku odběr o cca 1,5 mil. až 2,- mil. tun hnědého uhlí a nakoupil od Severočeských dolů a Sokolovské uhelné. Toto snížení představovalo více jak 10% naší roční těžby.

Koncentrace akcií MUS a konsolidace akcionářských zájmů byly jedním z hlavních předpokladů pro dlouhodobé udržení ekonomické stability MUS ve velmi náročných tržních podmínkách. Jasně a dlouhodobě zájmy akcionářů umožnily představenstvu MUS průběžně rozhodovat o dramatických úsporných opatřeních. Z tohoto důvodu jsem s čistým vnitřním svědomím také já souhlasil s vytvořením finanční struktury, která by umožňovala dlouhodobě držet pohromadě co nejvíc akcií.

Tato finanční struktura umožňovala představenstvu MUS také mít vliv na to, komu se MUS nakonec prodá tak, aby to nebylo v rozporu s její dlouhodobou strategií rozvoje. Asi v roce 2002 však přišel finanční ředitel MUS Vasil Bobela s myšlenkou využít zcela legální možnosti převzetí jmění MUS a započítat vzájemné pohledávky ve vytvořené finanční struktuře. Tato myšlenka nám umožnila převzít MUS do osobního vlastnictví a do dlouhodobé odpovědnosti za její rozvoj.

Žádné představenstvo MUS společnost nikdy „netunelovalo“, protože vždy mělo zájem na záchraně MUS a její stabilizaci. Vždy bylo zcela jednoznačně prokázáno všemi příslušnými kontrolními orgány vč. Českého báňského úřadu, že všechny sanační a rekultivační práce byly vždy provedeny v plném rozsahu nebo spíše ve větším rozsahu, neboť to bylo vždy součástí naší „hornické“ cti vrátit krajinu po těžbě opět do původního nebo vylepšeného stavu. Dnes jsou na místech dřívější těžby dostihová závodiště, golfová hřiště, autodrom či malé soukromé letiště.

V letech 2000 až 2002 se představenstvo MUS zaměřilo na zabezpečení vývozu elektrické energie do zahraničí a spolu s ostatními těžebními společnostmi ve spolupráci s panem Petrem Pauknerem jsme založili společnost Coal Energy, které nám pomohla přežít největší tlaky na snížení těžby v situaci, kdy se zahájil provoz jaderné elektrárny Temelín v roce 2002. Bylo velkou zásluhou Petra Pauknera, že nám všem pomohl najít dostatečné odběry elektrické energie v zahraničí. V této situaci začaly spolu po dlouhé době opět hnědouhelné společnosti spolupracovat.

Jednou z možností, jak přežít obrovské tlaky vyplývající z rychlého poklesu těžby hnědého uhlí mohla být také fúze se Severočeskými doly (SD), které těží ve stejné lokalitě jako MUS. Tím by se ušetřilo velké množství prostředků na podpůrných službách, jako je údržba, doprava či administrativa, které v té době měly obě společnosti každá své vlastní a tudíž zdvojené, a daly by se v případě fúze obou společností úspěšně eliminovat.

Protože se vláda ČR rozhodla postupně prodat všechny své podíly v hnědouhelných společnostech, začala se skupina APPIAN o toto řešení zajímat a vládě ČR předložila několik nabídek na odkoupení SD. Tím se ale MUS dostala do ohniska zájmů různých investičních skupin a mocenských institucí, protože spojením MUS a SD by vznikl velmi silný ekonomický subjekt, který by měl příliš velký vliv na energetiku v České republice. A právě v té době se také objevili na scéně pánové Alain Abouardham a Ivan Moroz, představitelé pro mě neznámých mocenských zájmů a začali vytvářet různé překážky pro dosažení tohoto cíle.

Já jsem si osobně postupně uvědomil, že jsem se ocitl v prostředí, ve kterém se necítím vůbec dobře a kterému vůbec nerozumím, protože jsem nikdy v žádných podobných strukturách nepracoval a nežil.

Rozhodl jsem se proto hned po dokončení stabilizace a restrukturalizace MUS své angažmá v energetice ukončit a věnovat se tomu nejlepšímu, co ze svého srdce umím nejlépe, a co budu moci dělat bez zbytečných tlaků. Začal jsem do hloubky studovat různé metody psychoterapie, šamanismus, taoismus a buddhismus a začal jsem se připravovat na podporu lidí v jejich spirituálním rozvoji. Od roku 2004 jsem začal budovat společnost MAITREA a této aktivitě se věnuji dodnes.

Dokončení stabilizace MUS bylo završeno v roce 2004, a proto jsme společně s Lubošem Měkotou, Petrem Pudilem a Vasilem Bobelou převzali oficiálně a veřejně Mosteckou uhelnou do svého vlastnictví. Založili jsme v prosinci 2004 společnost Severočeská uhelná, která následně 10.3.2005 odkoupila společnost MUS od skupiny APPIAN za cca 6 mld. Kč. Tyto prostředky nám byly zapůjčeny od české banky ČSOB a řádně splaceny po fúzi MUS a společnosti Severočeská uhelná z vnitřních zdrojů MUS.

Protože se ale obecně vědělo, že já už dále nechci podnikat v energetice, začali za mnou postupně chodit různí zájemci o můj podíl v MUS. Mezi nimi byla např. banka J&T, nebo Pavel Tykač. Luboš Měkota, Petr Pudil a Vasil Bobela mě ale nechtěli z vlastnických struktur MUS pustit a navrhli, že pokud pustí do skupiny nového akcionáře, tak to udělají všichni akcionáři stejným dílem. Jako nového spoluakcionáře si pánové vybrali Pavla Tykače, který společnost MUS ocenil na 20 mld. Kč. Proto jsme se pak společně rozhodli prodat kyperské společnosti Indoverse Pavla Tykače nejdříve 40% a poté ještě 9% akcií MUS.

Pro daňově optimální držení tohoto majetku nám připravil pan prof. Bělohlávek vlastnickou strukturu v Holandsku s konečným držením v Liechtensteinu. Tehdy vznikla moje společnost MAITREA anstalt, kam jsem převedl všechny prostředky získané z prodeje MUS od Pavla Tykače. V té době jsem měl ještě ke švýcarským bankám velkou důvěru a pro Pavla Tykače bylo samozřejmé, že se celá obchodní transakce při prodeji MUS uskutečnila ve Švýcarsku, protože tam měl uložené své volné prostředky.

Na počátku roku 2008 mně a Lubošovi Měkotovi navrhli Petr Pudil a Vasil Bobela, abychom se vizuálně zcela stáhli z akcionářské struktury MUS, protože v té době byly zablokovány naše prostředky ve Švýcarsku a významně se aktivizovalo švýcarské vyšetřování na základě udání Alaina Abouardhama a Ivana Moroze z roku 2004. Petr Pudil a Vasil Bobela se tehdy báli, že by to vyšetřování mohlo mít vliv na snížení hodnoty MUS při jejím prodeji a proto nás přesvědčili, abychom jim akcie MUS předali do správy s tím, že se po dokončení prodeje zbylé části akcií MUS

peněžně vyrovnáme. Nebo v případě ukončení švýcarského vyšetřování jsme se mohli vrátit zpět do oficiální veřejné struktury akcionářů MUS.

Pánové Pudil a Bobela nás však podvedli a zaplatili nám každému jen 2 mld. Kč a zbytek ve výši 9 mld. Kč si присvojili a ponechali proti našim původním dohodám. Přitom zároveň za našimi zády pomáhali Švýcarsku a možná i českým orgánům při naší kriminalizaci.

Vážená paní předsedkyně senátu a vážení účastníci soudu,

tady se dostáváme k hlavním otázkám: *Kdo a proč měl zájem na naší kriminalizaci v Čechách? Kdo a proč pomáhal Švýcarsku v tom, aby si mohlo ponechat peníze, které jim nikdy nepatřily a nepatří?*

Jsem přesvědčen, že v našem případě po celou dobu nešlo a stále ještě nejde o spravedlnost, ale o peníze. Věřím však, že se vše během soudního projednávání našeho případu odkryje a pravda vyjde najevo.

On vlastně celý proces privatizace v České republice nebyl vůbec spravedlivý a záleželo spíš na tom, kdo měl štěstí a byl u nějakého zdroje informací či peněz, nebo se zrovna nacházel na nějakém důležitém místě. Vznikly tak velké sociální rozdíly, které jsou dodnes zdrojem různých nespokojeností a závistí v české společnosti. Na tom se ale dnes už nedá mnoho změnit, pokud nevznikne nějaká další sametová revoluce, která by nastolila nový řád.

Proces privatizace v českých podmínkách probíhal překotně a rychle a jeho hlavním cílem bylo vybudovat pevné základy domácího kapitalismu a nerozprodat vše do zahraničních rukou. Dnes však máme často raději zahraniční kapitalisty ať už ze západu nebo z východu, než naše domácí. Nyní tedy máme všichni opět šanci se ohlédnout zpět a podívat se, jak s touto etapou našeho společného života naložíme? Jestli ji přijmeme takovou, jaká byla, nebo jestli budeme žít naši dlouhodobou nespokojenost a vztek na to, že to nebylo jinak. Záleží jen na nás samotných, jaké poučení si z toho vezmeme a jakou budoucnost si tady vytvoříme.

Cítím, že pro naši kolektivní českou Duši to není lehké celé strávit, ale nemá cenu se celý zbytek našich životů trápit. Pojďme tedy udělat závěrečnou tečku za obdobím privatizace a udělejme to důkladně. V tom by nám mohli pomoci bývalí politici, a také historici a sociologové a mnohému by mohly napomoci také novináři a média.

Příběh Mostecké uhelné však nemůže být jen příběhem tohoto soudu, je příběhem celé české společnosti. Od začátku mu sdělovací prostředky a veřejná media věnovaly velikou pozornost. Věřím, že se i nyní mezi námi najde hodně novinářů, politologů a sociologů, kteří jsou odhodláni prozkoumat pravdivou podstatu příběhu MUS a vytvořit z něj náměty na společná poučení.

Já osobně hodně toužím po tom, abychom všichni společně hledali podstatu příběhu Mostecká uhelná, ze kterého si pak můžeme vytvořit společné pochopení našich zkušeností a vytvořit si nové vzorce chování v české společnosti. To by mi dávalo největší smysl a tím by byl příběh Mostecké uhelné pro nás všechny nejužitečnější. Takže vás všechny prosím, pojďme hledat všichni co nejvíc pravdivých a nezkrasených a hlavně nezaujatých informací o tomto příběhu. Pojďme společně objevit jeho podstatu, skryté záměry této podstaty i skryté záměry jednotlivců, kteří v něm hráli důležitou roli.

Pojďme tedy společně vyslechnout všechny předsedy bývalých českých vlád:

- Pana Klause
- Pana Pitharta
- Pana Stráského
- Pana Tošovského
- Pana Zemana

a zeptejme se jich, proč prodávali český majetek ze současného pohledu za nízké ceny? Proč prodali třeba Čokoládovny Švýcarům za pouhé 2 mld. Kč, apod.? Proč automobilku Škoda předali koncernu Volkswagen zcela zdarma a ještě s dlouhými daňovými prázdninami? Atd, atd.

Pojďme se spolu zeptat pana Romana Česky, proč nereagoval v roce 1998 na nabídku k odprodeji zbytkových akcií MUS za tehdejší aktuální tržní ceny a proč způsobil České republice škodu ve výši cca 2,4 mld. Kč a nebyl za to nikdy potrestán? Pojďme se zeptat celé vlády pana Tošovského, proč na tu nabídku nereagovala a nechala to až na budoucího premiéra pana Zemana.

Pojďme se spolu zeptat celé vlády pana Klause, proč z dnešního pohledu schválila chybný privatizační projekt MUS? A taky se zeptejme na tehdejší situaci v hnědouhelném průmyslu pana Dyby a Dlouhého, tedy ministrů zodpovědných za privatizaci MUS, případně Milana Černého, který v té době vykonával funkci náměstka ministra Průmyslu a obchodu.

Pojďme se spolu zeptat celé vlády pana Zemana, proč z dnešního pohledu prodala zbytkový státní podíl v MUS za údajně nízkou cenu? A taky tehdejšího vedení FNM, jak se rozprodával státní majetek.

Zároveň můžeme pozvat i tehdejší experty na privatizaci státního majetku – např. pana Fojtíka z Ministerstva financí, aby nám vysvětlil, jak to tehdy chodilo.

A můžeme pozvat i experty na oblast energetiky či těžby hnědého uhlí – např. pana Loužeckého z Ministerstva průmyslu a obchodu, pana Štýse – experta na rekultivace a zahlazování na Mostecku, pana Pauknera – experta na trh s elektrickou energií a hnědým uhlím, paní Veverkovou – tehdejší ředitelku Výzkumného ústavu pro hnědé uhlí a mnoho dalších lidí.

Stejně tak můžeme pozvat i šéfy tehdejších hornických a celostátních odborů, pana Cyrila Zapletala a Richarda Falbra, aby nám sdělili svůj pohled ze strany zaměstnanců.

A rovněž asi bude důležité prozkoumat otázku, proč jsou naše peníze „špinavé“ a peníze pana Pudila, Bobely a Dobrovského čisté?

Příběh Mostecké uhelné je veřejnosti dlouhodobě známý, ale byl jí předkládán extrémně jednostranně a nebyl zatím nikým objektivně prozkoumán a vyhodnocen.

Přesto, že se mnozí zákulisní hráči snažili dlouhodobě přesvědčit celý český národ o tom, že Mostecká uhelná je vytunelovanou společností, tak si myslím, že nám nyní už musí být všem i přes všechny ty dlouhodobé mediální zmatky jasné, že Mostecká uhelná vytunelovanou společností není. Naopak je velmi zdravou společností, která je pevnou a stabilní součástí českého energetického trhu. A to vám může potvrdit každý ekonomický, energetický či finanční expert. Nebo se také můžeme zeptat Pavla Tykače, jak je spokojený se stavem a s ekonomikou Mostecké uhelné a jakou má Mostecká uhelná současnou hodnotu?

Je pravdou, že naše forma získání kapitálu nebyla obvyklá, ale co v té době bylo obvyklé? Při přechodu ze socialismu do kapitalismu bylo všechno nové. Jsem stále plně přesvědčen, že i tato forma byla zcela legální, i když byla příliš komplikovaná. V kapitalismu se každý podnik musí zaplatit ze svého vlastního podnikání a existuje mnoho různých forem, jak lze kapitál z podniku čerpat.

Naším původním a dlouhodobým záměrem nebylo zprivatizovat MUS pro sebe, ale najít pro ni správného investora a vlastníka, který by ji s plnou péčí chránil a rozvíjel. Protože se nám z různých důvodů nepovedlo takového vlastníka najít a českému státu také ne, museli jsme nakonec místo

vnějšího kapitálu použít kapitál vnitřní. Přitom každému vlastníkovu akcií byla vždy řádně zaplacená cena, za kterou se samostatně a dobrovolně rozhodl své akcie MUS prodat. **Nikdo nebyl nikdy okraden.**

Od odstátnění MUS byl její kapitál pro zaplacení akcií MUS využit už třikrát:

- a) poprvé byly zaplacené akcie MUS všem akcionářům vzniklých při velké privatizaci s využitím vzájemného zápočtu prostředků umístěných v dceřiné společnosti Portoinvest ve výši cca **150 mil. USD** formou „převzetí jmění“, kterou schválily české soudy a která byla tehdy zcela legální,
- b) podruhé zaplatila akcie MUS z prostředků MUS skupina manažerů ve složení Petr Pudil, Vasil Bobela, Luboš Měkota a já (Jan Dobrovský nebyl nikdy akcionářem MUS), která MUS nakonec převzala do osobního vlastnictví a zaplatila za ni něco přes **6 mld. Kč** získaných z úvěru od ČSOB; tento úvěr však byl zcela legálně zaplacen z podnikatelských aktivit MUS formou fúze MUS se společností Severočeská uhelná, která úvěr od ČSOB získala,
- c) potřetí získal z MUS ve formě dividend či různých finančních a majetkových operací již více než **20 mld. Kč** současný vlastník MUS Pavel Tykač.

Jsem přesvědčen, že jsme v Mostecké uhelné **vždy postupovali s péčí řádného hospodáře**, protože jsme všem akcionářům během svého působení zachránili MUS před úpadkem a během deseti let jsme celou MUS významně zhodnotili. Její současná hodnota je mnohonásobně vyšší než ta původní.

Vážená paní předsedkyně senátu,

máte nelehký úkol zorientovat se ve složité situaci 90. let, v motivaci různých lidí, v nepřehlednosti tehdejších zákonů a legálních možností a zároveň nepřehledné džungli toho, co bychom dnes mohli nazvat nové společenské zájmy. Pokud budu moci, jsem připraven vám v tom být plně nápomocen. A byl bych moc rád, kdyby tak učinili všichni účastníci tohoto soudu. Byl bych moc rád, abychom se s touto nelehkou situací vypořádali naprosto otevřeně a upřímně v souladu s naším svědomím úplně všichni.

Já jsem třeba vůbec nevěděl, že společnost Newton má na účtech své dceřiné společnosti ještě dalších 4000 akcií MUS, které se staly základem této obžaloby. Chápu to na jedné straně jako náhodu, protože společnosti Newton a jejím spřízněným společnostem stačilo k ovládnutí MUS těch 49,98% akcií, které byly veřejně známy, a bylo by úplným nesmyslem jich mít více, protože by pak následovaly povinnosti, o kterých se nyní veřejně píše. Na druhou stranu to chápu jako vysoce účelovou konstrukci těch lidí, kteří připravovali naše obvinění.

Stejně tak konstrukce 20-ti leté promlčecí doby je více než umělá, neboť se v žádném případě nemohlo jednat o privatizační projekt. Privatizační projekt MUS se schvaloval v roce 1992 a to nikdo z nás v té době na Mostecké uhelné ještě nebyl.

Rovněž tak je zkreslené obvinění, že jsme zneužili informací v obchodním styku pro sebe, protože o všem důležitém v Mostecké uhelné rozhodovalo vždy představenstvo MUS nebo její akcionáři.

A co se týká načasování odkoupení zbytkového státního podílu MUS, museli jsme počkat, až se zkonsoliduje po volbách nová česká vláda a zjistit, jaké má záměry se svým podílem v MUS, když předchozí vláda pana Tošovského ani pan Roman Češka na nabídku nijak nereagovali. To by snad mohl pochopit každý, že?

Ta doba byla tehdy hektická a já jsem věřil právníkům a lidem, kteří nám tehdy radili, a často to byly renomované společnosti, jako třeba Deloitte Touche nebo KPMG, a dělal jsem to nejlepší, co jsem uměl, pro záchranu MUS. Možná, že jsem přehlédl mnoho věcí, protože jsem byl často zahlcený mnoha úkoly souvisejícími s restrukturalizací MUS, ale určitě to nebylo úmyslně. A za to, že jsme nekomunikovali vše otevřeně a transparentně se moc omlouvám. A to za nás za všechny vč. Petra Pudila, Vasilu Bobely i Jana Dobrovského, o kterých však nevím, zda by s touto omluvou souhlasili.

Vážená paní předsedkyně senátu, vážení účastníci tohoto soudu,

zvláštní pozornost bych chtěl ještě věnovat situaci, která není ve vyspělých zemích úplně obvyklá. A to tomu, že nás Česká republika vydala úplně napospas sobeckým zájmům Švýcarska. Nikdo z představitelů České republiky se nás oficiálně nezastal, i když já českou zemi hodně miluju. Nikdo nás nechránil, i když je to ze zákona povinností České republiky. Naopak někteří lidé z Čech podporovali Švýcarsko v dosažení jeho zjištěných cílů. Někteří tak činili vědomě a někteří nevědomě.

Tato situace plně napomohla Švýcarsku k tomu, že si mohlo bez jakýchkoliv problémů vytvořit požadavek na kompenzační pohledávku, jak tomu říkají, ve výši 718,2 mil CHF a podpořit to soudními rozhodnutími.

Ani po sedmi letech vyšetřování od roku 2004 nedokázalo Švýcarsko definovat škodu a poškozeného. Proto se začal ve věci MUS osobně angažovat švýcarský velvyslanec André REGLI, který se 15.3.2011 osobně setkal ministrem spravedlnosti ČR Jirím Pospíšilem a žádal ho, aby Česká republika vyčíslila svou škodu. 31.5.2011 odpověděl panu REGLIMU ministr financí ČR Miroslav Kalousek, že Česká republika nemůže na žádost Švýcarska reagovat, protože nemá žádné přesné informace, jakým způsobem byl český stát poškozen a jaká je výše případné škody. Takže nakonec Švýcarsko „nějak“ přesvědčilo pana Pudila a Bobelu, aby škodu „potvrdila“ jejich česká společnost Czech coal services, a.s. I když nakonec oba pánové ze zabavených peněz nedostali nic, podařilo se jim tímto krokem získat „bezúhonnost“. Peníze si ponechalo Švýcarsko pro sebe a obě strany byly spokojené.

Jsem přesvědčený o tom, že Švýcarsko zneužilo situace, kdy finanční prostředky získané z prodeje MUS byly uloženy ve švýcarských bankách a svévolně je zabavilo a dělá vše možné pro to, aby si je mohlo ponechat.

Dokonce i často mění své právní názory, jen aby si mohlo zabavené peníze ponechat. Jedním z hlavních původních právních argumentů pro to, že výnosy z prodeje Mostecké uhelné patří Švýcarsku, bylo to, že zbytkový státní podíl MUS byl zaplacen švýcarskou společností ze švýcarských účtů. Když jsme v žádosti o revizi tohoto rozsudku argumentovali skutečností, že zbytkový státní podíl MUS byl zaplacen z účtů české banky, tak to Švýčari odmítli jako nepodstatné.

Švýcarsko se rozhodovalo nejen bez znalosti českých zákonů, neboť si ke svému rozhodnutí nepřizvali žádné české právníky, ale i bez ohledu na to, v jakých podmínkách probíhala v České republice privatizace a transformace státních podniků po roce 1989. Švýcarsko zcela svévolně rozhodlo o tom, že hodnota zbytkového státního podílu měla být 2,9 mld. Kč, aniž by zkoumalo ekonomické a obchodní podmínky na českém energetickém trhu v době transformace české ekonomiky, a označilo cenu 650 mil. Kč za velmi nízkou. Přitom Švýcarsko nebralo v úvahu suverenitu České republiky ani České vlády.

Švýcarsko zcela zjevně zneužilo svou moc a právo ve svůj prospěch ze zcela zjištěných důvodů a nemělo se privatizací MUS vůbec zabývat.

Zatím jsem nepotkal nikoho, kdo by chování Švýcarska pochopil, neboť se zatím všichni lidé domnívali, že je Česká republika zcela suverénní zemí, jejíž vláda se rozhoduje samostatně bez souhlasu Švýcarska.

Vážená paní předsedkyně senátu, vážení účastníci tohoto soudu,

prosím vás z celého svého Srdce o hluboké pochopení mé situace, ve které jsem se v devadesátých letech nacházel a také mých motivů při transformaci Mostecké uhelné společnosti. Pokud se rozhodnete, že jsem se něčím provinil proti duchu tehdejší doby a proti tehdejším zákonům naší vlasti, jsem připraven nastoupit do vězení, ale potřebuji plně porozumět tomu, za co a proč by se tak mělo stát. Potřebuji pochopit, jaký by to mělo mít pro nás všechny smysl. Potřebuji hluboce porozumět tomu, co mám v sobě napravit.

Zároveň bych chtěl z celého svého Srdce poprosit všechny novináře a média, ať posečkají s vynášením závěrů a vlastních rozsudků až na závěr celého tohoto soudního procesu, protože jejich nestrannost by mohla napomoci k nalezení skutečné pravdy a všech souvislostí ve složitém příběhu MUS z devadesátých let.

Z celého svého Srdce prosím novináře, aby vážili každé své slovo a důsledně ověřovali informace, které předávají do veřejného prostoru. I dnes, po tolika letech sledování příběhu MUS, se stále ještě setkávám u novinářů s nepravdami a někdy možná i záměrnými lžemi. I dnes po tolika letech stále ještě čtu v médiích i v ČTK o příběhu „vytunelované“ Mostecké uhelné. Přitom je už zcela jasné, že vytunelovaná není. Je to zdravá, krásná a mladá 20-ti letá slečna plná života.

Já nechci s žádnými lidmi bojovat, protože vím, že to, s čím bojuji, jen posiluji, a navíc se stávám tím, s čím bojuji, protože tomu dávám svou vlastní pozornost. Já chci s lidmi, se kterými je to možné, spolupracovat a společně tvořit smysluplný společný Život v naší zemi a pečovat o naši společnou českou Duši.

S velkou úctou

Antonio Kolářek